

В ОАЕ відкрилась перша в арабському світі виставка, присвячена Голокосту

Будівля Музею «Перехрестя цивілізацій» в Дубаї

Експозиція, яка висвітлює події Катастрофи і віддає данину мусульманам — Праведникам народів світу — відкрилася в Музеї «Перехрестя цивілізацій» у Дубаї.

Як зазначає уродженець Бейрута рабин Елі Абаді, подібна виставка вперше проводиться в регіоні. «Хоча більшість людей на Близькому Сході чули про Голокост, вони про нього мало знають», — [цитує](#) рабина CNN.

Рав Абаді, який зараз працює у єврейській громаді ОАЕ, нагадує, що арабські євреї в Лівії, Тунісі та Іраку піддавалися переслідуванням у роки Другої світової війни.

Засновник цього приватного музею — Ахмед Обейд аль-Мансурі — вважає, що саме зараз треба розповідати про Голокост. У центрі експозиції розташоване величезне фото хлопчика з Варшавського гетто, яке обрамлене справжньою зброєю часів Другої світової з колекції музею. На спеціальному стенді представлені витяги зі щоденника Анни Франк — і це історія лише однієї дівчини із півтора мільйонів єврейських хлопчиків і дівчаток, які загинули в Шоа.

Єврейські біженці зі своїми албанськими рятівниками

Окремий розділ виставки присвячений арабам і мусульманам, які рятували євреїв під час Голокосту. «Про цей бік майже не знають, і ми хочемо розповісти про цих людей», — підкреслює аль-Мансурі. Мало кому відомо, наприклад, що сотні євреїв знайшли притулок в Албанії в 1943 році й були радо прийняті місцевими мусульманами. Це стало можливо завдяки албанському кодексу честі *besa*. Не випадково, Албанія — єдина країна Європи, де після війни прожило більше євреїв, ніж до її початку.

Розказана й історія Анни Борос — румунської єврейки, яка жила в Берліні і якій загрожувала депортація в табір смерті. Її врятував уродженець Єгипту д-р Мохаммад Хельмі, який працював у берлінській лікарні Моабіт, а потім в Інституті Роберта Коха. Доктор сховав Анну у своїй квартирці в берлінському районі Бух, видаючи її за кузину з Дрездена.

*Мохаммад Хельмі з членами врятованої ним єврейської родини,
Берлін, 1980*

Крім того, він допоміг матері й вітчиму Анни, і її бабусі. Упродовж усієї війни Хельмі лікував їх і постачав ліками. Єгипетський лікар став першим в історії арабом — Праведником народів світу.

Не менш вражає відвідувачів вчинок генерального консула Туреччини на грецькому острові Родос Селлахаттіна Улькюмена. На цьому острові, окупованому німцями в роки війни, проживало приблизно 1700 євреїв. Усім їм загрожувала депортація до концтаборів, але турецький консул офіційно вимагав у німецького коменданта звільнити євреїв — підданих Турецької республіки, а також їх подружжя та родичів (хоча багато з них мали італійські або грецькі паспорта). Комендант відмовив, але консул пригрозив міжнародним скандалом, і приблизно 50 євреїв вдалося врятувати.

Консул Туреччини Селакхаттін Улькюмен

Пам'ятник жертвам Голокосту,

Улькюмен заплатив за це високу ціну — самого дипломата вислали в Пірей, а турецьке консульство на Родосі розбомбили, у результаті чого загинула дружина дипломата і два його співробітника.

У відкритті виставки взяли участь послы Ізраїлю та Німеччини в ОАЕ й головний рабин ОАЕ Єгуда Сарна, чия дружина є родичкою Анни Борос, яку врятував д-р Мохаммад Хельмі.

Усім, особливо після гучного фільму Стівена Спілберга, запам'яталася фраза з Талмуда: «Хто рятує одне життя, рятує весь світ». Але практично ті ж слова є й у Корані: «Хто збереже життя одній людині — рівний тому, хто врятує життя всіх людей», і саме ця фраза завершує першу в арабському світі виставку, присвячену Голокосту.

Максим Суханов